

Jornada commemorativa XXè Aniversari de la col·laboració entre

Departament de Salut
Departament de Justícia

Equip d'Atenció al Menor

Adolescents en conflicte

Transgressió i responsabilitat

14 de novembre 2013

Centre de Cultura Contemporània
de Barcelona (CCCB)

Amb la col·laboració del

CCCB Centre de Cultura
Contemporània
de Barcelona

Organitza

Sant Pere Claver
INSTITUT DOCENT-RECERCA

Presentació

Aquest any 2013 celebrem el **20è aniversari** de l'experiència de col·laboració entre els diferents **equips professionals de Justícia Juvenil i l'Equip d'Atenció al Menor de Sant Pere Claver - Fundació Sanitària**. Un llarg recorregut compartint un objectiu comú: la facilitació del creixement i la maduració dels menors d'edat subjectes a responsabilitat penal. Una experiència fèrtil i d'aprenentatge per a tots els professionals dels diferents àmbits que s'han implicat en aquest projecte al llarg d'aquests vint anys. Una col·laboració interdisciplinària, en uns àmbits en el que és complex establir sinergies i que aquestes es mantinguin durant tant de temps. És per això que creiem que tenim bons motius per celebrar la nostra llarga relació. Us convidem a fer-ho amb aquesta Jornada de Reflexió amb el desig que ens permeti dialogar i gaudir de les aportacions dels professionals i experts dels diferents camps al voltant de les següents qüestions:

Quines intervencions podrien evitar que els adolescents entrin en conflicte amb la Llei?

Existeixen alternatives a la judicialització en aquesta etapa?

Quatre ponències elaborades per grups de treball, que hem pogut organitzar gràcies a l'entusiasta col·laboració de professionals experts de les diferents xarxes a on l'adolescent transita (Ensenyament, Serveis Socials, Salut, Protecció a la infància i adolescència, l'àmbit del Dret i la Universitat), seran àmpliament debatudes a la Jornada.

Com respon la societat actual a les necessitats de desenvolupament dels adolescents?

En un món tant canviant i en "crisi" quines oportunitats i quins riscos es troben en la construcció de la seva identitat?

Comptarem aquí amb un diàleg entre el **Dr. Luis Feduchi**, psicoanalista que ha col·laborat com a assessor i supervisor durant tots aquests anys amb equips tant de l'àmbit de la Salut Mental com del de Justícia Juvenil, i és un profund coneixedor de l'adolescència, i el **Professor Lluís Duch**, Doctor en antropologia que ha desenvolupat en els últims anys un interessant corpus teòric sobre les estructures d'acollida, la violència i el processos de simbolització en la societat actual.

**Us animem a participar
i a gaudir d'aquesta trobada!**

Comissió Científica i Organitzadora

Montserrat Cima i Mollet. Cap del Servei de Mediació i Assessorament Tècnic de la DGEPCJJ

Andreu Estany i Ricart. Cap de l'Àrea de Medi Obert de la DGEPCJJ

Teresa Clavaguera i Viñals. Cap de la Secció de Gestió de Centres Educatius de la DGEPCJJ

Mercè Mitjavila i García. Directora de Sant Pere Claver - ID

Vicente Llibrer Suay. Psiquiatre i psicoterapeuta de l'EAM SPC - FS

Jorge Tió Rodríguez. Coordinador de l'EAM SPC - FS

Programa

15.45h - 16.15h Lliurament de material

16.15h - 17h Presentació de la Jornada

Joaquim Clavaguera i Vilà. Director General d'Execució Penal a la Comunitat i Justícia Juvenil

Cristina Molina. Directora del Pla Director de Salut Mental i Addiccions. Departament de Salut

Montserrat Cima i Mollet. Cap del Servei de Mediació i Assessorament Tècnic de la DGEPCJJ

David Clusa. Cap de Servei de Salut Mental de SPC - FS

Jorge Tió. Coordinador de l'Equip d'Atenció al Menor de SPC - FS

17h - 18h Taula rodona

L'adolescent transgressor: Una responsabilitat compartida*

- La Funció de Mediació i Reparació (**Grup 1 - annex**)
Laura Sanchez. Servei de Mediació i Assessorament Tècnic
- L'observació i l'exploració diagnòstica (**Grup 2 - annex**)
Begoña Vázquez. Equip d'Atenció al Menor de SPC - FS
- L'atenció a les necessitats bàsiques (**Grup 3 - annex**)
Jose Luis Pérez. Equip d'Atenció al Menor de SPC - FS

Les intervencions de tipus obligatori (**Grup 4 - annex**)
Gloria Esteve. Centre Educatiu Oriol Badia

Modera: **Vicente Llibrer.** Psiquiatre psicoterapeuta de l'Equip d'Atenció al Menor de SPC - FS

18h - 19h Debat amb la sala

19h - 19.30h Pausa

19.30h - 20.30 h Diàleg interdisciplinari

Adolescències. Transgressió, risc, acollida

Lluís Duch. Antropòleg i monjo de l'Abadia de Montserrat

Luis Feduchi. Psiquiatre Psicoanalista. Assessor i supervisor del EAM i diferents equips de Justícia Juvenil

Modera: **Jorge Tió.** Coordinador de l'Equip d'Atenció al Menor de SPC - FS

20.30h - 21.15h Debat amb la sala

21.15h Aperitiu al pati de les Escultures (CCCB)

Modalitat d'inscripció

Quota d'inscripció: 5 €

Entrar a: www.spcdocent.org seleccionar el curs/jornada i inscriure's en el formulari corresponent.

Escollir opció de pagament:

- **On-line:** l'inscripció es formalitza al moment i rebràs un correu electrònic conforme s'ha efectuat l'ingrés i es confirma l'inscripció al curs/jornada.
- **Transferència bancària:** fer l'ingrés al compte corrent: 2081 0333 4533 0000 1334. En aquest cas es disposa d'un termini de 48 hores per fer el pagament. Si no es fa dintre d'aquest termini, no es considera confirmada la inscripció.

Important fer constar NOM i COGNOMS en el concepte de la transferència.

Enviar comprovant del pagament, indicant NOM i COGNOMS, per correu electrònic:

info@spcdocent.org o bé per fax al 93 442 74 31

- Places limitades per ordre d'inscripció.
- Un cop formalitzada la inscripció no es farà devolució de l'import si la persona inscrita es dona de baixa o no assisteix a l'activitat.
- L'entitat es reserva el dret a suspendre l'activitat si no hi ha un nombre mínim d'inscrits i, en aquest cas, es procedirà a la devolució de l'import abonat en concepte d'inscripció.

Política de protecció de dades.

En virtut del que disposa la Llei Orgànica 15/1999, de protecció de dades de caràcter personal, us informem que les vostres dades quedaran incorporades i seran tractades al fitxer Institut Docent, del qual és titular Fundació Hospital Sant Pere Claver, amb la finalitat de gestionar les dades dels esdeveniments i jornades de l'entitat, com dels seus participants. Podeu exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició mitjançant escrit, mitjançant fotocòpia del DNI, adreçat a Fundació Hospital Sant Pere Claver, Carrer Vila i Vilà 16. 08004, de Barcelona.

Secretaria tècnica i informació

Elisabet López
Tel. 93 443 39 50
Fax 93 442 74 31
C. Vila Vilà, 16.
08004 Barcelona
info@spcdocent.org
www.spcdocent.org

Seu de la Jornada

Centre de Cultura Contemporània
de Barcelona (CCCB)

C. Montalegre, 5 · 08001 Barcelona

Servei de Salut Mental
Equip d'Atenció al Menor (EAM)
Sant Pere Claver - Fundació Sanitària

www.spcsalut.org/eam

Segueix-nos

Amb el suport de

ANNEX

GRUP 1: La funció de Mediació i Reparació

La mediació i la reparació van ser les primeres mesures que el paradigma de la Justícia Restaurativa va introduir en l'àmbit del Dret. Aquest model, que des de 1989 ve inspirant les reformes dels sistemes de Justícia Juvenil de tot el món, posa l'accent en la reparació dels vincles socials danyats pel fet delictiu i en la capacitat dels menors denunciats. En l'àmbit de la intervenció social, les metodologies de Mediació s'han convertit en un potent instrument de prevenció i resolució de conflictes de tota índole. Des del punt de vista psicològic, aquestes intervencions es relacionen amb la importància de tenir cura dels vincles de les relacions significatives, vitals per al desenvolupament de l'adolescent, amb la problemàtica del perdó i la facultat psicològica de reparar l'altre. Quins són els obstacles que actualment dificulten un major desplegament d'aquest útil recurs?

Coordinadors:

Pilar Raventós. Psicòloga clínica. Equip d'Atenció al Menor. Sant Pere Claver- Fundació Sanitària.

Laura Sánchez Martínez. Psicòloga. Mediatora del Servei de Mediació i Assessorament Tècnic (SMAT) de la Direcció General d'Execució Penal a la Comunitat i Justícia Juvenil.

Membres:

M. Carmen Boqué i Torremorell. Licenciada en Ciències de l'Educació i Doctora en Pedagogia. Professora de la URL

Lluís Gol Corzo. Educador Social. Educador de l'Hospital de Dia d'Adolescents de la Fundació Sanitària de Sant Pere Claver.

Òscar Negrero Carrillo. Educador Social. Coordinador del Servei de Mediació Comunitària de L'Hospitalet de Llobregat.

Ana Nogueras Martín. Educadora Especializada. Màster de Mediació Familiar, Penal i Comunitària. Tècnica del programa de prevenció i mediació comunitària de la Direcció General d'Execució Penal a la Comunitat i Justícia Juvenil.

Núria Villanueva Rey. Psicòloga. Mediatora i Presidenta de l'Associació de Professionals de la Mediació de Conflictes de Catalunya (ACDMA).

Grup 2: L'observació i l'exploració diagnòstica

El coneixement i la comprensió adquirits a partir de l'observació són eines indispensables en qualsevol disciplina assistencial. És a partir de l'observació que posteriorment podem guiar l'exploració per completar un bon diagnòstic. Però els sistemes d'atenció no han estat tampoc immunes a la desmesurada pressió cap a l'eficiència que les polítiques de mercat vénen imposant des de fa dècades en tots els àmbits del quefer humà. El temps i els recursos per a l'observació disminueixen i es torna problemàtica la seva relació amb les diferents metodologies i tecnologies de l'exploració que pretenen substituir-la.

Coordinadors:

Montse Grau Cañabate. Treballadora Social. Equip Tècnic SMAT.

Begoña Vázquez. Psicòloga clínica. Equip d'Atenció al Menor. Sant Pere Claver- Fundació Sanitària.

Membres:

Mireia Bejartano Bartomeus. Educadora social. Cap de Departament d'Acció Social del Ajuntament de Caldes de Montbui.

Alberto Calviño. Psicòleg. Centre Educatiu Folch i Torres. Direcció General d'Execució Penal a la Comunitat i de Justícia Juvenil.

Isabel Castro Degara. Psicòloga. Psicòloga del Equip d'Execució de Mesures de Medi Obert BCN-4.

Sònia Fuentesbró Antón. Psicòloga. Centre Salut Mental Infanto-Juvenil. Sant Pere Claver- Fundació Sanitària.

Lourdes Minguella Porredón. Educadora social i pedagoga. Cap d'Estudis. Escola Cintra.

Contxa Pijuan Albareda. Educadora EAIA Santa Coloma de Gramanet. Ajuntament Santa Coloma de Gramanet

Juan Antonio Pla Duffo. Psicòleg clínic. Equip d'Atenció al Menor. Sant Pere Claver- Fundació Sanitària.

Antoni Portell Llorca. Mestre i formador de mestres. Professor agregat del Departament de Pedagogia de la Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes de la Universitat de Vic.

Victòria Sastre Descals. Psicòloga clínica. Psicoterapeuta. Unitat de Psicoteràpia Psicoanalítica d'Adults. Sant Pere Claver- Fundació Sanitària.

Asunción Soriano. Metge psiquiatre. Psicoanalista. Coordinadora de l'Hospital de Dia d'Adolescents. Sant Pere Claver- Fundació Sanitària.

Grup 3: L'atenció a les necessitats bàsiques

Existeixen una sèrie de necessitats bàsiques sense la satisfacció de les quals el subjecte humà no pot desenvolupar-se adequadament o pot perdre la seva capacitat de funcionament com adult. L'Àrea de la Salut Física i el desenvolupament i manteniment de l'Autonomia (en les seves vessants de maduració psicològica i integració social) defineixen els seus aspectes essencials. La convivència en l'adolescència d'aspectes infantils que encara han de ser atesos per l'entorn i d'incipients manifestacions adultes que també han de ser reconegudes i estimulades per afavorir el seu desenvolupament, fan més complexa la qüestió de l'atenció en aquesta etapa evolutiva, i, sobretot, en un moment marcat per les "retallades" socials i múltiples canvis. Quants conflictes en aquest període es relacionen amb un "dèficit d'atenció" d'aquestes necessitats?

Coordinadors Grup 3:

José Luis Pérez Solanilla. Psicòleg. Equip d'Atenció al Menor. Sant Pere Claver - Fundació Sanitària.

Marian Seira Sanmartín. Educadora social. Equip de Medi Obert BCN 5. Direcció General d'Execució Penal a la Comunitat i de Justícia Juvenil.

Membres:

Julián Camacho Salazar. Educador social. Tècnic de l'Àrea de Suport als Joves Tutelats i Ex tutelats.

Marisa García-Durán. Treballadora social. Coordinadora Serveis Socials. Sant Pere Claver- Fundació Serveis Socials.

Enrique Ger Gómez. Psicòleg. Unitat Psicoteràpia Psicoanalítica Infanto-juvenil. Sant Pere Claver- Fundació Sanitària.

Cristina Gómez Rubia. Educadora social. Centre Educatiu Residència Folch i Torres. Direcció General d'Execució Penal a la Comunitat i de Justícia Juvenil.

Joana Lara. Metgessa. Psiquiatre del Centre de Salut Mental per adults de Sants. Sant Pere Claver - Fundació Sanitària.

Maria Jesús Larrauri Ugarte. Psicòloga clínica i psicoterapeuta. Coordinadora del Hospital de Dia d'Adolescents de Santa Coloma de Gramanet. Fundació Vidal i Barraquer.

Lola Prófumo Pastor. Psicòloga. EAP Sants-Monjuïc.

Rosa Ros i Rahola. Metgessa. Directora del Centre Jove d'Anticoncepció i Sexualitat de l'Associació de Planificació Familiar de Catalunya i Balears.

Teresa Saiz García. Psicòloga. Equip de Medi Obert BCN 5. Direcció General d'Execució Penal a la Comunitat i de Justícia Juvenil.

Beatriz Sánchez Espinosa. Pedagoga. Directora Tècnica Casals dels Infants per a l'Acció Social als Barris.

Berna Villareal Castaño. Treballadora Social. Hospital de Dia d'Adolescents. Sant Pere Claver- Fundació Sanitària.

GRUP 4: Les intervencions de tipus obligatori

L'equilibri entre els aspectes judicials i educatiu que caracteritza al sistema de justícia juvenil defineix un doble caràcter al segell de "l'obligatori". D'una banda, la sanció imposada a la transgressió de la Llei assenyala els límits dibuixats pel pacte social que la mateixa llei representa. D'altra banda, la mesura significa també la "imposició" de cura a un menor encara en procés de formació personal. I en aquest segon aspecte és la societat l'"obligada" a atendre als seus membres si el que vol és potenciar el seu desenvolupament. Però no és exclusivament en l'àmbit judicial on els adolescents s'han d'adaptar a "l'obligatori". Com ens situem els adults en relació amb aquesta qüestió? Com definim l'espai entre l'autoritarisme i la negligència que suposa la manca d'autoritat i l'absència de límits clars?

Coordinadors:

Glòria Esteve Nadal. Psicòloga clínica. Psicòloga del Centre Educatiu Oriol Badia de Justícia juvenil.

Jorge Tió Rodríguez. Psicòleg clínic, coordinador del Equip Atenció al Menor. Fundació Sanitària Sant Pere Claver.

Membres:

Vicky Molinos Hernandez. Pedagoga. Tècnic de Medi Obert Justícia Juvenil.

Joan Almirall Llopart. Psicòleg de l'Equip Tècnic de Medi Obert 2.

Ana Avellaneda Millán. Pedagoga. Coordinadora del Pla de Qualitat i de la publicació Butlletí d'Infància de la DGAIA.

Xènia Blaya Teruel. Psicòloga. Centre Educatiu L'Alzina de Justícia Juvenil.

Elisenda Camps Huguet. Psicòloga. Tècnic de Medi Obert Justícia Juvenil.

Eulàlia Creus Ferré. Advocada. Responsable d'assessorament jurídic e informes de la DGAIA.

Francesc Elias Calvo. Psicòleg Clínic. Psicòleg Centre educatiu Can Llupià de Justícia Juvenil.

Begonya Gasch Yagüe. Educadora i psicopedagoga. Directora de la Fundació El Llindar.

Dolors Lavado Porras. Psicòleg. Tècnica de la Secció de centres de Justícia Juvenil.

Ramón Mariñosa. Jutge de Menors número 4 de Barcelona.

Juan José Martínez Alcaraz. Psicòleg del Centre Educatiu l'Alzina de Justícia Juvenil.

Alba Muro Marquina. Psicòloga. Equip Menors Inimputables de la DGAIA.

Carmen Pinillos Dolader. Psicòloga. EAIA Sarrià - Les Corts de l'Ajuntament de Barcelona.

Àngels Pujol Pujol. Psicòloga clínica. Cap Secció CSMIJ Les Corts.

Maria Ribas Siñol. Psicòleg clínic. Coordinadora Unitat Terapèutica de Justícia Juvenil Els Til·lers. Parc Sanitari Sant Joan de Déu.

Begoña Román Maestre. Professora d'Ètica de la Universitat de Barcelona, presidenta del Comitè d'Ètica Serveis Socials de Catalunya.

Silvia Salvadó Illa. Pedagoga. Coordinadora de la Unitat Tècnica de la Secció de gestió de Centres Educatius de Justícia Juvenil.

Joan Anton Zarcero Calvo. Psicòleg. Director de la Unitat Terapèutica del CE Els Til·lers.

